

potentie in plaats van *polyvalentie*

Een onderzoek naar de polyvalente invulling van hedendaagse theaterarchitectuur, gebaseerd op gesprekken met Cis Bierinckx (algemeen en artistiek directeur Beursschouwburg), Mark Bissaerts (technisch directeur Kaaitheter), Guy Cassiers (intendant Toneelhuis), Philip Delbecque (technische ploeg Beursschouwburg), Hildegard de Vuyst (dramaturge KVS), Sven Grooten (B-architecten, verbouwing Beursschouwburg), An-Marie Lambrechts (artistieke leiding ex-STUK, artistieke coördinatie Toneelhuis), Jan Maertens (freelance lichtontwerper), Ine Goris (theatermaker), Nicole Vanderhaeghe (bvba AR.TE, inrichting scènetechnieken KVS), Johan Van Dessel (BOA-architecten, verbouwing KVS), Paul Vermeir (technisch directeur deSingel) en Dirk Verstockt (voormalig artistiek directeur nOna).

De selectie van de geïnterviewden werd gemaakt op basis van hun betrokkenheid bij recente bouwdoSSIers. Het interviewmateriaal werd verwerkt tot een persoonlijke tekst van de schrijvers, gebaseerd op de vaak erg uiteenlopende uitspraken en inzichten van alle betrokkenen.

gesprekken: JO HUYBRECHTS en DAVID BERGÉ

verwerking materiaal: ELKE VAN CAMPENHOUT

en DAVID BERGÉ

De polyvalente zaal, Vlaanderen jaren '60 - '70

De opkomst van de 'polyvalente zaal' in Vlaanderen, is uitdrukkelijk verbonden met de vraag naar een democratisering van de kunsten. Kunst was niet langer een exclusief goed voor de hoogopgeleiden, maar een democratische ervaring die overal ter lande ter beschikking moest worden gesteld. De vrijetijdsindustrie ontpopte zich als een groeisector, en de perceptie van entertainment vertaalde zich van een goederenindustrie naar een ervaringindustrie. Door het wegvallen van de grenzen tussen hoge en lage cultuur, was de polyvalente zaal de perfecte oplossing om deze twee trends (kunst voor iedereen en vrije tijd ten allen tijde) met mekaar te verbinden. De culturele centra die in deze periode gebouwd worden, zijn dan ook de perfecte socio-culturele ontmoetingsplekken waar een brede waaier aan activiteiten kan worden aangeboden. Het zijn plekken waar

het verenigingsleven wordt verankerd, en waar tegelijk de eerste oprispingen van culturele *citybranding* zich nestelen: elke zichzelf respecterende stad bouwt een mastodont van een cultureel centrum om zijn uitstraling in de regio te verzekeren.

In deze maalstroom van imagobewust gemeenschapsbouwen, werd echter vaak een cruciaal punt over het hoofd gezien. Het budget werd meestal berekend op basis van de impact dat het aantal kubieke meter beton zou hebben op de gemeente/stad en ver erbuiten, maar vaak werd een werkbaar budget voor programmering uit de vergelijking geweerd. De culturele centra richtten zich bijgevolg eerder op het lokale verenigingsleven en een receptieve voorstellingswerking, en de beschikbare ruimtes werden zo polyvalent en flexibel mogelijk geconcipieerd om zo veel mogelijk verschillende werkingen de kans te geven zich binnen één ↴